

บทวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางและไม้ยางพารา

เรื่อง เฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพาราไทย อุตสาหกรรมที่ต้องเร่งแก้ไข

เฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพาราไทย อุตสาหกรรมที่ต้องเร่งแก้ไข

จิตภาฯ ช่วยพันธุ์ และ กฤษณี พิสิษฐกุลกุล

Highlight: ในช่วงปี 2550-2557 ไทยมีการเติบโตในอุตสาหกรรมไม้ยางพาราแปรรูปอย่างต่อเนื่อง โดยมูลค่าการส่งออกในปี 2557 อยู่ที่ 30,219 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2550 ที่มีมูลค่าเพียง 9,438 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นถึง 3 เท่า โดยมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 19 อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพาราของไทยกลับชะลอตัว โดยการส่งออกลดลงจาก 17,174 ล้านบาท ในปี 2550 เหลือเพียง 11,292 ล้านบาท ในปี 2557 หรือลดลงเฉลี่ยร้อยละ 6 ดังนั้น ไทยควรจะต้องเร่งแก้ไขอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพารา โดยสร้างความร่วมมือในลักษณะ Cluster และความเชื่อมโยงระหว่างอุตสาหกรรมที่สนับสนุน จะช่วยพัฒนาข้อจำกัดให้เป็นโอกาสแก่ผู้ประกอบการเพื่อให้สามารถอยู่รอดและแข่งขันได้ในตลาดโลก

อุตสาหกรรมต้นน้ำและกลางน้ำของไม้ยางพารา

ในอดีต ไม้ยางพาราถือเป็นผลพลอยได้จากการผลิตยางของเกษตรกร ซึ่งมักจะถูกโค่นและเผาทิ้งเมื่อต้นยางมีอายุมากและให้ผลผลิตต่ำ ประกอบกับไม้ยางพาราซึ่งเป็นไม้เนื้ออ่อนยังไม่เป็นที่นิยมในการนำมาผลิตเป็นเฟอร์นิเจอร์ เนื่องจากไม้เนื้อแข็งอื่นๆ สามารถหาได้ง่าย ทั้งไม้สัก ประดู่ มะค่าโมง ต่อมาวันที่ 15 มกราคม 2532 รัฐบาลได้ออกพระราชกำหนดปิดป่าสัมปทานทั่วประเทศ ทำให้ขาดแคลนวัตถุดิบไม้เนื้อแข็งสำหรับผลิตเฟอร์นิเจอร์ ส่งผลให้ความต้องการไม้ยางพาราเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจากมีคุณสมบัติที่ดี ทั้งลวดลายที่สวยงามไม่แพ้ไม้สัก ประกอบกับมีความแข็งแรง ทำให้มีการนำไม้ยางพารามาทำเป็นเฟอร์นิเจอร์มากขึ้น

ประเทศไทยนับว่าเป็นแหล่งปลูกยางพารามากที่สุดเป็นอันดับ 2 ของโลก รองจากอินโดนีเซีย และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี โดยปี 2556 มีพื้นที่ปลูกยางทั้งหมด 22.2 ล้านไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2555

ร้อยละ 1.0 ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในภาคใต้ โดยในปี 2556 พื้นที่ปลูกยางภาคใต้คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 62.9 ของพื้นที่ปลูกทั้งหมด

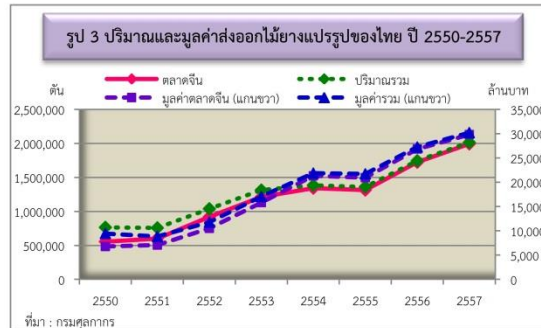

ไม้ยางพาราของไทยส่วนใหญ่ได้จากพื้นที่ตัดโค่นยางพาราที่มีอายุมากเพื่อปลูกทดแทน สำหรับการโค่นยางพาราของไทยมีประมาณปีละ 250,000-300,000 ไร่ ซึ่งเกษตรกรสามารถยื่นคำขอรับการสงเคราะห์ปลูกแทนจากสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.)¹ อย่างไรก็ตาม เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ตัดโค่นไม้ยางพาราขายเอง เนื่องจากขั้นตอนที่

ยุ่งยากและส่วนใหญ่เป็นงานที่ค่อนข้างหนัก ประกอบกับเครื่องมือที่ใช้ในการตัดโค่นมีการควบคุมตามกฎหมาย จึงมีการขายให้โรงงานที่รับซื้อโดยตรงหรือขายผ่านพ่อค้าหรือตัวแทนของโรงงานที่รับซื้อไม้ยางพารา

ไม้ยางพาราที่ตัดโค่นจะถูกนำไปผ่านกระบวนการแปรรูปในโรงงานไม้ยางพาราแปรรูป ซึ่งส่วนใหญ่ส่งออกไปขายยังตลาดต่างประเทศ ประมาณร้อยละ 64.7² โดยมีตลาดส่งออกหลัก คือ จีน (ร้อยละ 99.0) และมาเลเซีย (ร้อยละ 0.6) ขณะที่ไม้ยางพาราแปรรูปอีกร้อยละ 35.3 จะนำไปใช้ในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ภายในประเทศสำหรับการส่งออกไม้ยางแปรรูปของไทยไปตลาดจีนพบว่า มีแนวโน้มเติบโตต่อเนื่อง เนื่องจากไม้แปรรูปมีราคาถูกลง และจีนนำเข้าไม้แปรรูปไปเพื่อผลิตและส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพารา

โดยในช่วงปี 2550-2557 ไทยมีการเติบโตในอุตสาหกรรมไม้ยางพาราแปรรูปอย่างต่อเนื่อง โดยมูลค่าการส่งออกในปี 2557 อยู่ที่ 30,219 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2550 ที่มีมูลค่าเพียง 9,438 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นถึง 3 เท่า โดยมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 19

นอกจากไม้ยางพาราแปรรูปแล้ว ผู้ประกอบการยังมีการนำส่วนที่เหลือจากกระบวนการแปรรูปมาทำเป็นแผ่นขึ้นไม้อัดหรือพาร์ติเคิลบอร์ด (Particle Board) ซึ่งเป็นการนำเศษชิ้นไม้มาประสานกัน

¹ปัจจุบันเกษตรกรได้รับเงินสงเคราะห์การโค่นยางเก่าเพื่อปลูกทดแทนยางใหม่ 16,000 บาท/ไร่

²คำนวณจากตัวเลขประมาณการของสมาคมธุรกิจไม้ยางพาราไทย

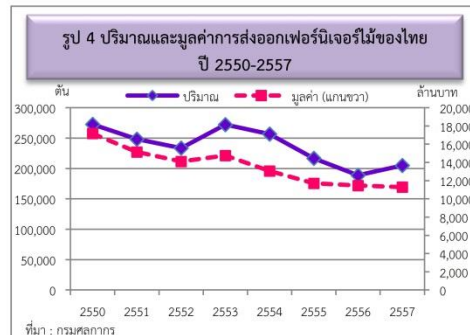
โดยสารเคมีและทำการบดอัดด้วยความดันสูง สำหรับกึ่งไม้และปลายไม้ซึ่งเป็นส่วนที่เหลือของต้นยางที่ถูกตัดโค่น จะถูกนำมาผลิตเป็นแผ่นหรือไฟเบอร์บอร์ด (Fiber Board) ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทแผ่นใยไม้อัด สำหรับการส่งออกไม้ยางพาราแปรรูปในรูปของไม้แปรรูปมีสัดส่วนสูงที่สุด ประมาณร้อยละ 42.0 ขณะที่การส่งออกไฟเบอร์บอร์ด มีสัดส่วนรองลงมา คือ ร้อยละ 30.0 ที่เหลือร้อยละ 28.0 เป็นการส่งออกไม้ยางพาราในรูปแบบอื่นๆ อาทิ พาร์ติเคิลบอร์ด

อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพารา

หลังจากผลิตไม้ยางพาราแปรรูปพาร์ติเคิลบอร์ด และไฟเบอร์บอร์ดแล้ว อุตสาหกรรมปลายน้ำ คือนำมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป ทั้งเฟอร์นิเจอร์ เครื่องใช้ภายในบ้าน อุปกรณ์ก่อสร้าง และอื่นๆ โดยอุตสาหกรรมปลายน้ำที่สำคัญของไม้ยางพาราแปรรูปอยู่ที่การผลิตเฟอร์นิเจอร์

เฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพาราจัดเป็นเฟอร์นิเจอร์ที่อยู่ในระดับกลาง เนื่องจากราคาถูกกว่าไม้ชนิดอื่น เช่น ไม้สัก ทั้งนี้ เฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพาราถูกแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) เฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพาราประเภทถอดไม่ได้ (Furnished Furniture) ซึ่งสามารถนำไปใช้งานได้ทันที และ 2) เฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพาราประเภทถอดได้ (Knock down Furniture) ซึ่งสามารถถอดแยกชิ้นส่วนได้ เมื่อผู้ซื้อซื้อไปแล้วจะต้องทำการประกอบชิ้นส่วนก่อนนำไปใช้งาน ซึ่งส่วนใหญ่จะผลิตเพื่อส่งออกตลาดต่างประเทศ เนื่องจากเฟอร์นิเจอร์ประเภทนี้ช่วยลด

ค่าระวางและประหยัดเนื้อที่ในการขนส่ง ทำให้ต้นทุนค่าขนส่งต่ำลง

สำหรับปริมาณและมูลค่าการส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้³ ของไทยในปี 2550-2557 มีแนวโน้มลดลง แตกต่างจากช่วง 10 กว่าปีก่อน ที่ไทยสามารถส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพาราได้เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง โดยการส่งออกลดลงจาก

17,174 ล้านบาทในปี 2550 เหลือเพียง 11,292 ล้านบาท ในปี 2557 หรือลดลงเฉลี่ยร้อยละ 6 ซึ่งตลาดส่งออกหลักของสินค้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพารายังคงเป็นตลาดสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น

³วัตถุดิบหลักส่วนใหญ่ (60-70%) มาจากไม้ยางพาราแปรรูป

ศักยภาพของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพาราไทย

เพื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในการสนับสนุนผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ จำเป็นต้องทราบถึงศักยภาพการผลิตและการตลาดของอุตสาหกรรมในองค์ประกอบ ดังนี้

จุดแข็ง (Strength)

❖ **วัตถุดิบไม้ยางพารามีปริมาณมากขึ้นและหาง่าย** เนื่องจากไทยเป็นประเทศที่มีพื้นที่ปลูกยางพาราขนาดใหญ่ที่และเพิ่มขึ้นทุกปี ในแต่ละปีจะมีต้นยางพาราที่ถูกโค่นเพื่อปลูกทดแทนใหม่ ประมาณ 250,000–300,000 ไร่ แต่ละไรมีต้นยางประมาณ 75-80 ต้น สามารถนำมาแปรรูปได้ประมาณ 120 ล้านลูกบาศก์ฟุต⁴ ดังนั้น ผู้ประกอบการไทยสามารถหาวัตถุดิบไม้ยางพาราในการผลิตเฟอร์นิเจอร์ได้สม่ำเสมอ

❖ **มีอุตสาหกรรมต้นน้ำและกลางน้ำที่แข็งแกร่ง** วัตถุดิบหลักในการทำเฟอร์นิเจอร์มาจากไม้ยางพาราแปรรูป รองลงมา คือ แผ่นใยไม้อัด (Fiber board) แผ่นชิ้นไม้อัด (Particle board) และไม้อัดและไม้บาง (Plywood and Veneer) ซึ่งไทยสามารถผลิตไม้ยางพาราแปรรูปได้เพิ่มขึ้นทุกปี นอกจากนี้ ผู้ประกอบการมีทักษะและความเชี่ยวชาญในการผลิตไม้แปรรูปเป็นอย่างดี เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่มีมาอย่างยาวนาน ดังนั้น หากพิจารณาในแง่วัตถุดิบทั้งขั้นต้นและขั้นกลางมีเพียงพอที่จะสามารถสนับสนุนอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ได้

จุดอ่อน (Weakness)

❖ **ส่วนใหญ่เป็นการผลิตแบบรับจ้างผลิต** โดยรับจ้างผลิตตามคำสั่งซื้อของผู้ซื้อที่มีการกำหนดแบบมาให้ ทั้งนี้ สินค้าเฟอร์นิเจอร์จำเป็นต้องมีการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้มีความทันสมัยและเป็นเอกลักษณ์ เพื่อให้เป็นที่ต้องการและได้รับความนิยม อย่างไรก็ตาม แรงงานในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ขาดการพัฒนาทักษะที่มีความเชี่ยวชาญในการออกแบบ ทำให้เฟอร์นิเจอร์ไทยไม่มีตราสินค้าเป็นของตนเองที่ได้รับความนิยมสูงในตลาดโลก

❖ **ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นธุรกิจขนาดกลางหรือขนาดย่อม (SMEs)** การรับจ้างผลิตตามคำสั่งซื้อในครั้งละมากๆ ทำให้ต้องใช้วัตถุดิบไม้แปรรูป และแรงงานในจำนวนมาก ทั้งนี้ ในรายธุรกิจที่ไม่ใหญ่นัก การจัดหาวัตถุดิบ ความสามารถของเครื่องจักร และจำนวนแรงงานมีไม่เพียงพอ ทำให้กำลังการผลิตของธุรกิจไม่สามารถรับคำสั่งซื้อในปริมาณที่มากได้

❖ **ต้นทุนการผลิตสูง** แม้ว่าต้นทุนวัตถุดิบหลักในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ คือ ราคามันแปรรูป อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์เป็นอุตสาหกรรมที่ต้องการแรงงานมีฝีมือ ผลจากการขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำส่งผลต่ออุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์อย่างมากทั้งแรงงานมีฝีมือและแรงงานไร้ฝีมือ และปัญหาการหมุนเวียนของแรงงานสูง ผู้ประกอบการไม่สามารถรักษาแรงงานที่ได้รับการฝึกทักษะจนมี

⁴ตัวเลขประมาณการของสมาคมธุรกิจไม้ยางพาราไทย

ฝีมือเอาไว้ในธุรกิจได้นาน ทำให้กระทบกับคุณภาพสินค้า นอกจากนี้ การผลิตเฟอร์นิเจอร์จำเป็นต้องใช้เครื่องจักรและเทคโนโลยีที่ทันสมัย เนื่องจากไม้ยางพาราเป็นไม้ที่มีการเปลี่ยนแปลงความชื้นได้ง่ายเมื่ออากาศเปลี่ยนไป ดังนั้น จึงต้องใช้เครื่องจักรที่มีประสิทธิภาพในการอบไม้ให้แห้ง และมีการใช้วัสดุที่มีคุณภาพสูงในการเคลือบสีเพื่อป้องกันความชื้น

❖ **ขาดการส่งเสริมในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง** ในขั้นตอนการผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพารามีการใช้วัตถุดิบและวัสดุบางส่วนที่ยังต้องพึ่งพิงการนำเข้า เช่น น้ำยาชุบ/เคลือบไม้ กาวตะปูยิง เป็นต้น ซึ่งผู้ประกอบการจะต้องรับภาระต้นทุนและดำเนินการเองทั้งหมด

โอกาส (Opportunity)

❖ **ไม้ยางพาราราคาถูกลง** ราคาไม้ท่อนในปี 2558 เคลื่อนไหวอยู่ที่ 1.3-2.1 บาทต่อกิโลกรัม เมื่อเปรียบเทียบกับในช่วงเดียวกันของปีก่อนพบว่า ราคาอยู่ที่ 2.0-2.6 บาทต่อกิโลกรัม และเคยปรับตัวสูงขึ้นถึงประมาณ 3 บาทต่อกิโลกรัมในช่วงปี 2553-2555 ดังนั้น วัตถุดิบหลักในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ คือ ไม้ยางพาราและไม้อื่นๆ ที่ใช้ประกอบ ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 35 ของโครงสร้างต้นทุนการผลิตเฟอร์นิเจอร์ ไม้ยางพารามีราคาต่ำลง

ตาราง 1 ราคาไม้ยางพาราประกาศรับซื้อ ณ โรงงาน (1-15 มี.ค. 58)

หน่วย: บาทต่อกิโลกรัม			
2558	2557	2556	2555
1.3 - 2.1	2.0 - 2.62	2.5 - 2.6	2.3 - 3.5

❖ **การเติบโตของภาคอสังหาริมทรัพย์ในประเทศ** ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ภาคอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทยขยายตัวค่อนข้างมาก โดยเฉพาะที่อยู่อาศัยแนวสูง (คอนโดมิเนียม) ในเขตกรุงเทพฯ ปริมาณมณฑล และเมืองสำคัญตามภูมิภาคต่างๆ ทำให้

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ (สทศ.)

อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ได้รับอานิสงส์ไปด้วย อย่างไรก็ตาม แม้ปัจจุบันภาคอสังหาริมทรัพย์จะชะลอตัวลงไป แต่แนวโน้มความต้องการที่อยู่อาศัยแนวสูงในอนาคตคาดว่าจะยังคงได้รับความนิยมมากขึ้น จึงเป็นโอกาสของเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพารา ซึ่งมีข้อได้เปรียบทั้งด้านคุณภาพและราคา

❖ **ตลาดส่งออกใหม่ที่มีศักยภาพ** ตลาดส่งออกหลักของเฟอร์นิเจอร์ไม้ ได้แก่ ญี่ปุ่น สหรัฐ เนื่องจากเศรษฐกิจกำลังฟื้นตัวจึงอาจทำให้การเติบโตของการส่งออกไปประเทศเหล่านี้เป็นไปอย่างค่อยเป็นค่อยไป ขณะที่ประเทศกลุ่มอาเซียนเป็นตลาดส่งออกใหม่ที่มีศักยภาพ ได้แก่ มาเลเซีย เวียดนาม และอินโดนีเซีย เนื่องจากเป็นประเทศที่อยู่ใกล้เคียง สามารถส่งออกได้ง่าย และมีประชากรมากทำให้มีกำลังซื้อสินค้า

อุปสรรค (Threat)

❖ **รสนิยมของผู้บริโภคมีการเปลี่ยนแปลง** แม้ว่าเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพารามีความคงทน แข็งแรง มีลวดลายในตัวเองเนื่องจากผลิตจากไม้จริง ทำให้เป็นที่ต้องการของผู้ที่ชื่นชอบวัสดุจากธรรมชาติที่ผ่านการแปรรูปน้อยเมื่อเทียบกับเฟอร์นิเจอร์ไม้ Particle board อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน

ความนิยมเฟอร์นิเจอร์มีทิศทางเปลี่ยนแปลงจาก Classic style เป็น Modern style มากขึ้น ทำให้เฟอร์นิเจอร์ไม้ Particle board เป็นที่สนใจและได้รับความนิยมสูง เนื่องจากเป็นเฟอร์นิเจอร์สมัยใหม่ มีน้ำหนักเบา สามารถเคลื่อนย้ายและประกอบเองได้โดยไม่ยุ่งยาก ซึ่งเป็นการบริโภคของสังคมสมัยใหม่และมีแนวโน้มสูงขึ้นในอนาคต

❖ **ผู้ผลิตจากจีนมีประสิทธิภาพแรงงานมากกว่า** จีนเป็นประเทศที่มีประชากรมาก ทำให้ค่าจ้างอยู่ในระดับที่ไม่สูงมาก นอกจากนี้ผลิตภาพแรงงาน (Labour productivity) จีนมากกว่าไทยถึง 2 เท่า กล่าวอย่างง่ายว่า แรงงานจีน 1 คนเทียบเท่ากับแรงงานไทย 2 คน ทำให้กระบวนการผลิตในโรงงานเฟอร์นิเจอร์จีนมีประสิทธิภาพมาก

❖ **จีนเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกเฟอร์นิเจอร์รายใหญ่ของโลก** เครือข่ายอุตสาหกรรมไม้ยางพาราของจีนตั้งแต่อุตสาหกรรมต้นน้ำ (ไม้ยางแปรรูป) จนถึงอุตสาหกรรมปลายน้ำ (เฟอร์นิเจอร์) มีความเข้มแข็ง โดยตลาดค้าส่งไม้ยางพาราใหญ่ที่สุดอยู่ที่เมืองซุนเตอ และกระจายไปยังพื้นที่ต่างๆ ในเขตบริเวณมณฑลกว่างตุงซึ่งมีโรงงานอุตสาหกรรมผลิตเฟอร์นิเจอร์อยู่มากที่สุด ทำให้บริเวณนี้ถือเป็นแหล่งผลิตเฟอร์นิเจอร์ขนาดใหญ่ สามารถผลิตและส่งมอบได้ครั้งละมากๆ (Mass production) เกิดการประหยัดต่อขนาด (Economies of scale) ดังนั้น การแข่งขันเพื่อแย่งส่วนแบ่งตลาดจากจีนทำได้ยาก

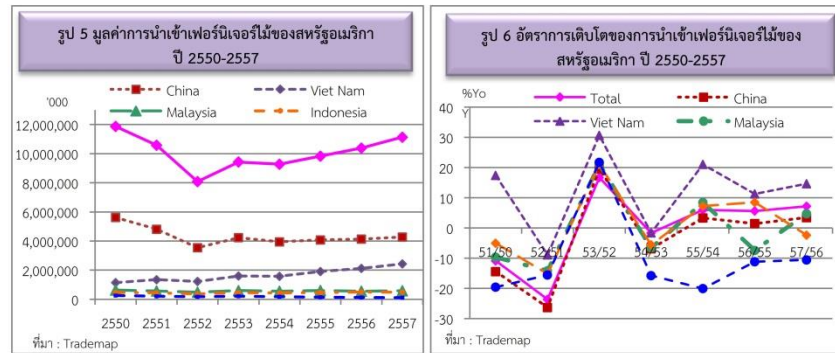
ตาราง 2 สรุป SWOT Analysis	
จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ วัตถุดิบไม้ยางพารามีมากขึ้นและหาง่าย <ul style="list-style-type: none"> - แต่ละปีมีการตัดโค่นประมาณ 250,000-300,000 ไร่ ▪ อุตสาหกรรมต้นน้ำและกลางน้ำที่แข็งแกร่ง <ul style="list-style-type: none"> - ไทยสามารถผลิตไม้ยางพาราแปรรูปได้เพิ่มขึ้นทุกปี 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ การผลิตแบบรับจ้างผลิต (OEM) <ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีตราสินค้าเป็นของตนเองที่ได้รับความนิยมสูงในตลาดโลก ▪ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นธุรกิจขนาดกลางขนาดจนถึงขนาดย่อม (SMEs) <ul style="list-style-type: none"> - กำลังการผลิตมีไม่มาก ▪ ต้นทุนการผลิต <ul style="list-style-type: none"> - การขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ - ต้องใช้เครื่องจักรและเทคโนโลยีที่ทันสมัย ▪ ขาดความเชื่อมโยงอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง <ul style="list-style-type: none"> - ต้องนำเข้าวัตถุดิบและวัสดุบางส่วนจากต่างประเทศ
โอกาส (O)	อุปสรรค (T)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ราคาไม้ยางพาราถูกลง (ไม้ท่อน) ▪ การเติบโตของภาคอสังหาริมทรัพย์ <ul style="list-style-type: none"> - ขยายตัวสูงขึ้น โดยเฉพาะคอนโดมิเนียม ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ▪ ตลาดส่งออกใหม่ที่มีศักยภาพ <ul style="list-style-type: none"> - มาเลเซีย เวียดนาม และอินโดนีเซีย เป็นประเทศที่อยู่ใกล้เคียงกัน ส่งออกได้ง่าย และมีกำลังซื้อสินค้า 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ รสนิยมของผู้บริโภคมีการเปลี่ยนแปลง <ul style="list-style-type: none"> - ปัจจุบัน Particle board เป็นที่นิยมมากขึ้น เนื่องจากเป็นเฟอร์นิเจอร์สมัยใหม่ มีน้ำหนักเบา เคลื่อนย้ายและประกอบได้ง่าย ▪ คู่แข่งสำคัญ คือ จีน <ul style="list-style-type: none"> - ผลิตภาพแรงงานจีนมากกว่าไทยถึง 2 เท่า - จีนเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกรายใหญ่ของโลก ทำให้แข่งขันได้ยาก

เฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพาราไทย อุตสาหกรรมที่ต้องเร่งแก้ไข 6

ทำอย่างไรให้เฟอร์นิเจอร์ไทยแข่งขันได้และอยู่รอด

อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์เป็นอุตสาหกรรมปลายน้ำที่ใช้ประโยชน์จากวัตถุดิบที่มีอยู่ในประเทศเป็นหลัก ซึ่งถือเป็นข้อได้เปรียบประการสำคัญของไทยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น โดยเฉพาะจีน ผู้ผลิตเฟอร์นิเจอร์ส่งออกรายใหญ่ของโลก แต่มีปริมาณไม้ยางพาราในประเทศไม่มาก ยิ่งไปกว่านั้น จีนเป็นผู้นำเข้าไม้ยางพาราแปรรูปจากไทยเพื่อนำไปผลิตเฟอร์นิเจอร์ส่งออก ในปี 2557 จีนนำเข้าไม้ยางพาราแปรรูปจากไทย 1,994,264 ล้านบาท คิดเป็นมูลค่าทั้งสิ้น 29,823 ล้านบาท กล่าวได้ว่าไม้แปรรูปจากไทยเป็นส่วนหนึ่งที่สนับสนุนให้เฟอร์นิเจอร์จีนครองส่วนแบ่งตลาดสูงในโลก

ขณะเดียวกัน เมื่อพิจารณาการส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพาราไปตลาดสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นตลาดส่งออกหลักของไทยพบว่า มูลค่าการส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไทยกลับลดลงขณะที่ความต้องการนำเข้าของสหรัฐอเมริกายังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง และเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศผู้ปลูกยางพารา ได้แก่ อินโดนีเซีย เวียดนาม มูลค่าการส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไทยยังนับว่าค่อนข้างน้อย

ดังนั้น อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องเร่งแก้ไขและควรได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจัง แทนที่จะเป็นผู้ส่งออกสินค้าในอุตสาหกรรมชั้นกลางเนื่องจากการส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพาราให้มูลค่าต่อหน่วยสูงกว่าการส่งออกไม้แปรรูปถึง 3.7 เท่า

ตาราง 3 เปรียบเทียบมูลค่าต่อหน่วยของไม้ยางพาราแปรรูปและเฟอร์นิเจอร์ไม้

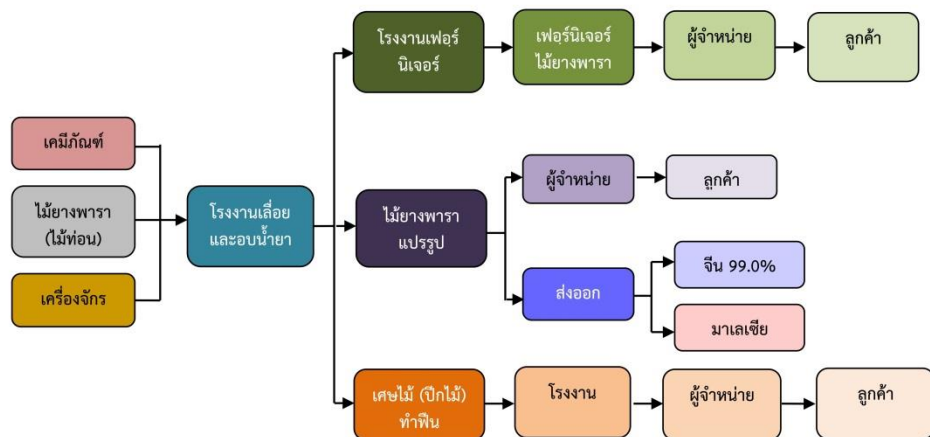
ข้อมูลปี 2557	ปริมาณการส่งออก (ตัน)	มูลค่าการส่งออก (ล้านบาท)	มูลค่าต่อตัน (บาท)
ไม้ยางพาราแปรรูป	2,012,957	31,220	15,509
เฟอร์นิเจอร์ไม้	205,019	11,292	55,076

ที่มา: ข้อมูลส่งออกจากกระทรวงพาณิชย์ และการคำนวณโดยผู้เขียน

จากปัญหาที่ได้กล่าวมาข้างต้น โดยเฉพาะเรื่องต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น และกำลังการผลิตที่มีไม่มาก เนื่องจากผู้ประกอบการส่วนใหญ่ของไทยเป็น SMEs นั้น นำไปสู่แนวทางในการแก้ไขจุดอ่อนและรับมือกับอุปสรรคที่เกิดขึ้น ดังนี้

ประการแรก คือ การเชื่อมโยงอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเข้าด้วยกัน ซึ่งการรวมกลุ่มจะทำให้ผู้ประกอบการไทยสามารถรับคำสั่งซื้อขนาดใหญ่ได้ โดยเครื่องมือที่จะช่วยพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพาราได้อย่างหนึ่ง คือ เครือข่ายวิสาหกิจ หรือ Cluster ซึ่งเป็นารรวมกลุ่มกันของธุรกิจและสถาบันที่เกี่ยวข้อง ดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ใกล้เคียงกัน มีความร่วมมือเกื้อหนุน เชื่อมโยง และเสริมกิจการซึ่งกันและกันอย่างครบวงจร ตั้งแต่ธุรกิจต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ รวมถึงการเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมสนับสนุนและผู้ให้บริการในด้านต่างๆ ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันที่ยั่งยืน ด้วยการเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) และสร้างนวัตกรรมร่วมกัน

รูป 7 ห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพารา

ที่มา: ดัดแปลงจากคลัสเตอร์อุตสาหกรรมไม้ยางพาราสุราษฎร์ธานี

จากรูป 7 จะเห็นว่าห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพาราจะประกอบไปด้วยอุตสาหกรรมตั้งต้นหลัก คือ อุตสาหกรรมไม้ท่อน เคมีภัณฑ์ เครื่องจักรและอุปกรณ์ เพื่อเป็นวัตถุดิบสำคัญในการผลิต จากนั้นจะเข้าสู่กระบวนการแปรรูปไม้ยางพาราขั้นต้น (การเลื่อยและอบน้ำยา) และไปสู่โรงงานเฟอร์นิเจอร์เพื่อผลิตเป็นเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพารา หรือจำหน่ายในรูปแบบไม้ยางพาราแปรรูป ส่วนเศษไม้ (ปีกไม้) จะนำเข้าสู่โรงงานและจำหน่ายเป็นเชื้อเพลิงต่อไป

